

Комп'ютерний практикум № 7.

Списки доступу ACL

Списки доступу (access-lists) використовуються в цілому ряді випадків і є механізмом задання умов, які роутер перевіряє перед виконанням будь-яких дій. *Маршрутизатор* перевіряє кожен пакет і на підставі перерахованих вище критеріїв, зазначених в ACL, визначає, що потрібно зробити з пакетом, пропустити або відкинути. Типовими критеріями є адреси відправника і одержувача пакету, тип протоколу. Кожен критерій в списку доступу записується окремим рядком. Список доступу в цілому являє собою набір рядків з критеріями, що мають один і той же номер (або ім'я). Порядок завдання критеріїв в списку істотний. Перевірка пакету на відповідність списку проводиться послідовним застосуванням критеріїв з даного списку (у тому порядку, у якому вони були введені). Пакет, який не відповідає жодному з введених критеріїв буде відкинутий. Для кожного протоколу на інтерфейс може бути призначений тільки один список доступу. Як приклад нижче наведена таблиця списку управління доступом за замовчуванням:

№ правила	Підмережа	Кінцева точка	Дозволити чи заборонити
-----------	-----------	---------------	-------------------------

100	0.0.0.0/0	3389	Дозволити
-----	-----------	------	-----------

Без ACL - за замовчуванням при створенні кінцевої точки їй все дозволено.

Дозволити - при додаванні одного або декількох діапазонів "дозволу" всі інші діапазони за замовчуванням забороняються. Тільки пакети з дозволеного діапазону IP-адрес зможуть досягти кінцевої точки віртуальної машини.

Заборонити - при додаванні одного або декількох діапазонів "заборонити" всі інші діапазони трафіку за замовчуванням дозволяються.

Поєднання дозволу і заборони - можна використовувати поєднання правил "дозволити" і "заборонити", щоб вказати вкладений дозволений або заборонений *діапазон* IP-адрес.

Розглянемо два приклади стандартних списків:

 # access-list 1 permithost 10.0.0.10 - дозволяємо проходження трафіку від вузла 10.0.0.10.

access-list 2 deny 10.0.1.0 0.0.0.255 - забороняємо проходження пакетів з підмережі 10.0.1.0/24.

Хід роботи Завдання №1

Створення стандартного списку доступу

Списки доступу бувають декількох видів: стандартні, розширені, динамічні та інші. У стандартних ACL є можливість задати лише *IP-адресу* джерела пакетів для їх заборон або дозволів.

На рис. 7.1 показані дві підмережі: 192.168.0.0 і 10.0.0.0.

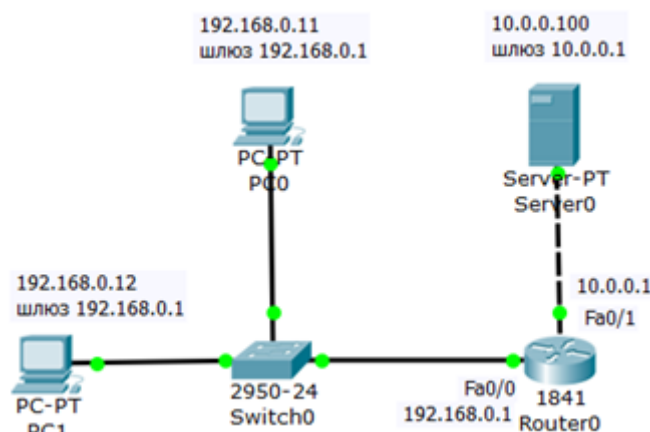

Рис. 7.1. Схема мережі

Постановка задачі

Потрібно дозволити доступ на сервер PC1 з адресою 192.168.0.12, а PC0 з адресою 192.168.0.11 - заборонити (рис. 7.2).

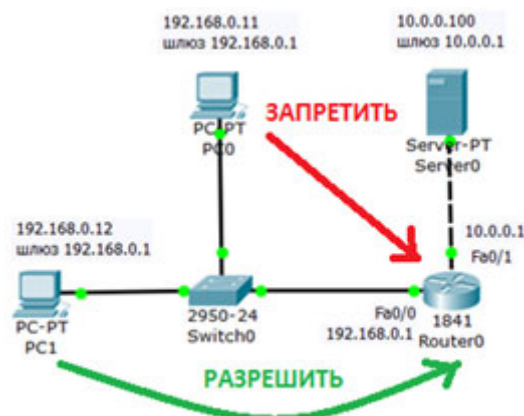

Рис. 7.2. Постановка задачі

Зберемо дану схему і налаштуємо її. Налаштування PC0 і PC1 виконайте самостійно.

Налаштування R0

Інтерфейс 0/0 маршрутизатора 1841 налаштуємо на адресу 192.168.0.1 і включимо наступними командами:

```
Router>en
```

```
Router#conf t
```

```
Router (config)#int fa0/0
```

```
Router (config-if)#ip addr 192.168.0.1 255.255.255.0
```

```
Router (config-if)#no shut
```

```
Router (config-if)#exit
```

Другий інтерфейс маршрутизатора (порт 0/1) налаштуємо на адресу 10.0.0.1 і так само включимо:

```
Router (config)#intfa0/1
```

```
Router (config-if)#ip addr 10.0.0.1 255.255.255.0
```

```
Router (config-if)#no shut
```

Налаштування серверу

Налаштування серверу приведені на рис.7.3 .

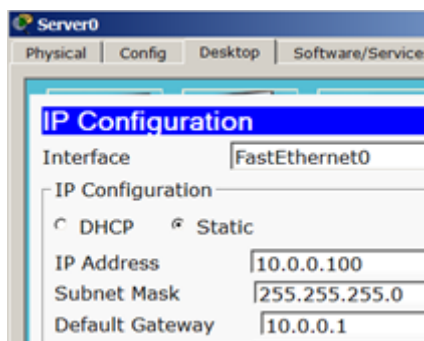

Рис. 7.3. Конфігурування S0

Діагностика мережі

Перевіряємо зв'язок ПК з різних мереж (рис. 7.4).

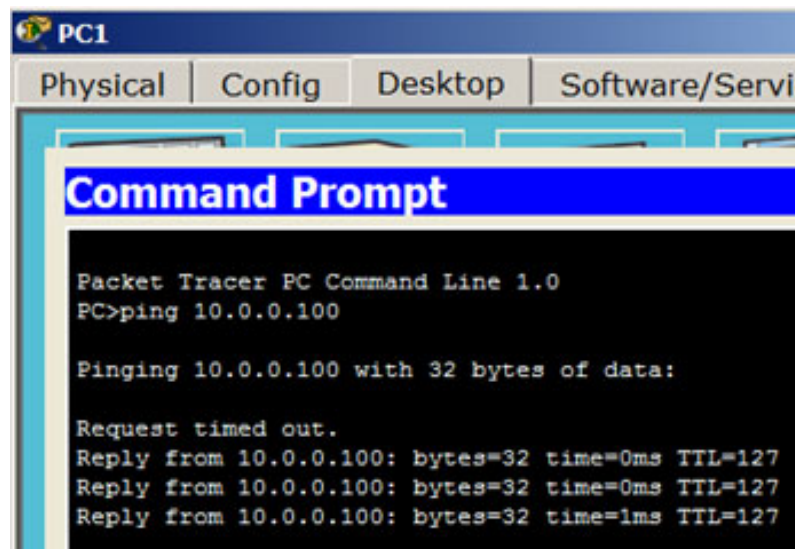

Рис. 7.4. ПК з різних мереж можуть спілкуватися

Починаємо вирішення задачі

Правило заборони і дозволу доступу будемо складати з використанням стандартних списків доступу (ACL). Поки не заданий список доступу на інтерфейсі все дозволено (**permit**). Але, варто створити список, відразу діє механізм "Усе, що не дозволено, то заборонено". Тому немає необхідності щось забороняти (**deny**) - вказуємо що дозволено, а "іншим - заборонити" мається на увазі автоматично. За умовами завдання потрібно на R0 пропустити пакети з вузла 192.168.0.12 на сервер рис. 7.5).

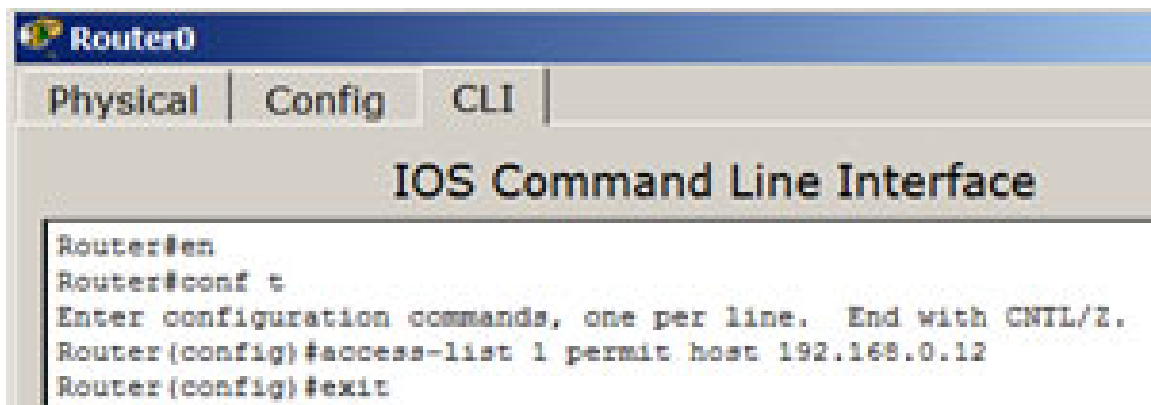
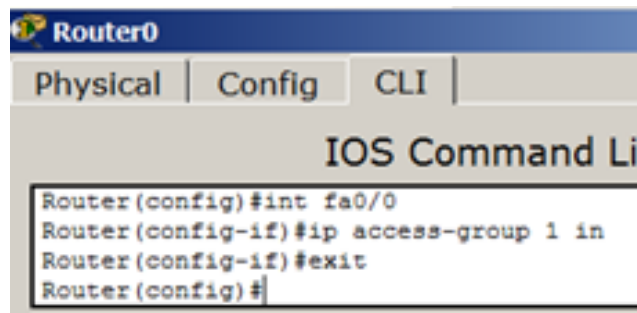

Рис. 7.5. Створюємо на R0 ACL, що дозволяє доступ

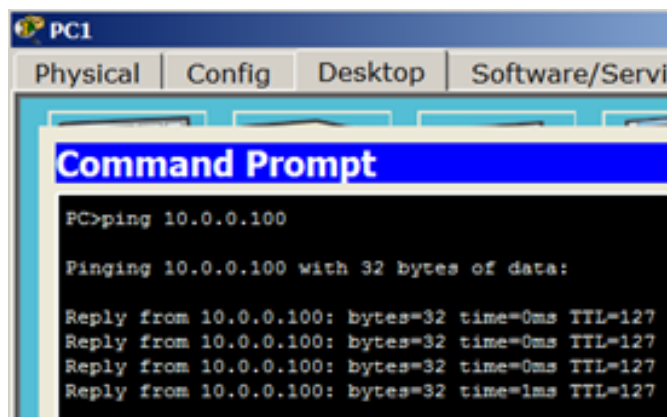
Застосовується дане правило на інтерфейс в залежності від напрямку (PC1 розташований з боку порту Fa0/0) - рис. 6.6. Ця установка означає, що список доступу (правило з номером 1) діятиме на інтерфейсі fa0/0 на вхідному (in) від PC1 напрямку.

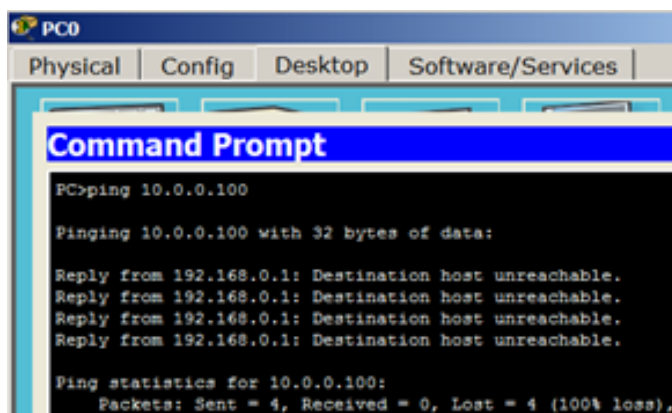
Рис. 7.6. Застосовуємо правило до порту Fa0/0

Примітка: вхідний трафік (in) - цей той, що приходить на інтерфейс із зовні. Вихідний (out) - той, який відправляється з інтерфейсу зовні. Список доступу можна застосувати або на вхідний трафік, тоді небажані пакети не будуть навіть потрапляти на маршрутизатор і відповідно, далі в мережу, або на вихідний, тоді пакети приходять на маршрутизатор, обробляються ним, доходять до цільового інтерфейсу і тільки на ньому обробляються. Як правило, списки застосовують на вхідний трафік (in).

Перевіряємо зв'язок ПК з сервером (рис. 7.7 і рис.7.8).

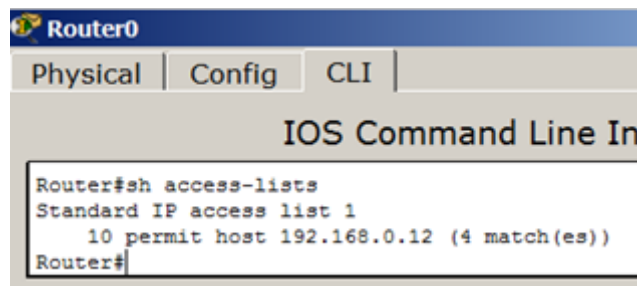

Рис. 7.7. Для PC1 сервер доступний

Рис. 7.8. Для PC0 сервер не доступний

Давайте переглянемо ACL (рис. 7.9).

Рис. 7.9. Вузол 192.168.0.12 дозволено

Робоча мережа даного прикладу представлена

Примітка: тепер, припустимо, потрібно додати новий вузол, наприклад, PC2 з адресою 192.168.0.13 в розділ "дозволених". Пишемо команду **Router (config) # access-list 1 permit host 192.168.0.13**. Тепер адреси 192.168.0.12 і 192.168.0.13 можуть спілкуватися з сервером, у 192.168.0.11 - немає. А для скасування будь-якого правила - повторюємо його з приставкою "no". Тоді це правило виключається з конфігурації. Наприклад, якщо виконати команду **Router (config-if) #no ip access-group 1 in**, то ACL буде скасований і знову все ПК можуть пінгувати сервер.

Розширені списки доступу ACL

Стандартні права не так гнучкі, як хотілося б. На відміну від стандартних списків, розширені списки фільтрують трафік більш "тонко". При створенні розширених списків в правилах доступу можна включати фільтрацію трафіку по протоколах і портах. Для зазначення портів у правилі доступу вказуються такі позначення (табл. 7.1):

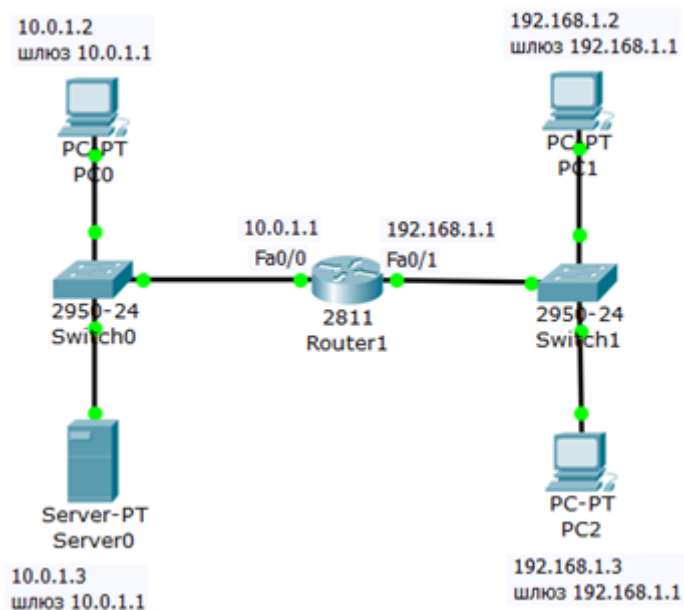
Таблиця 7.1. Позначення портів у ACL

Позначення	Дія
lt n	Всі номери портів, менші n.
gt n	Всі номери портів, більші n.
eq n	Порт n
neq n	Все порти, за виключенням n.
range n m	Все порти від n до m включно.

Завдання №2

Розширені списки доступу ACL

Зберіть схему мережі, показану на рис. 7.10.

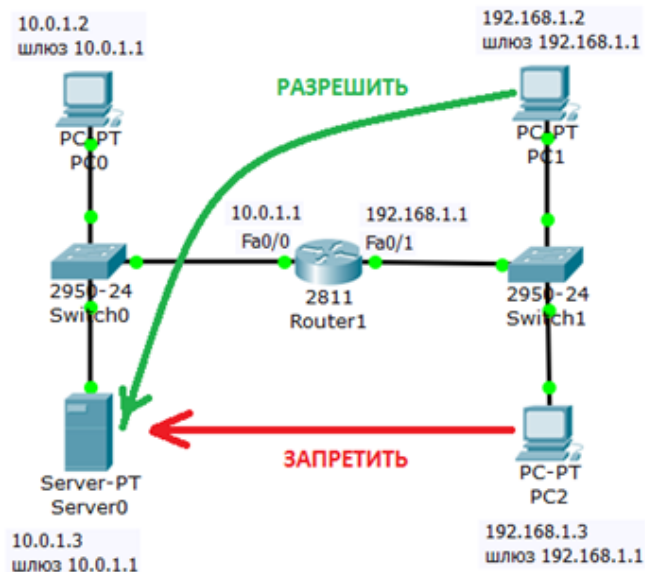

Рис. 7.10. Схема мережі

Задача: дозволити *доступ* до *FTP* сервера 10.0.1.3 для вузла 192.168.1.2 і заборонити для вузла 192.168.1.3.

Створюємо розширені списки доступу і забороняємо FTP трафік

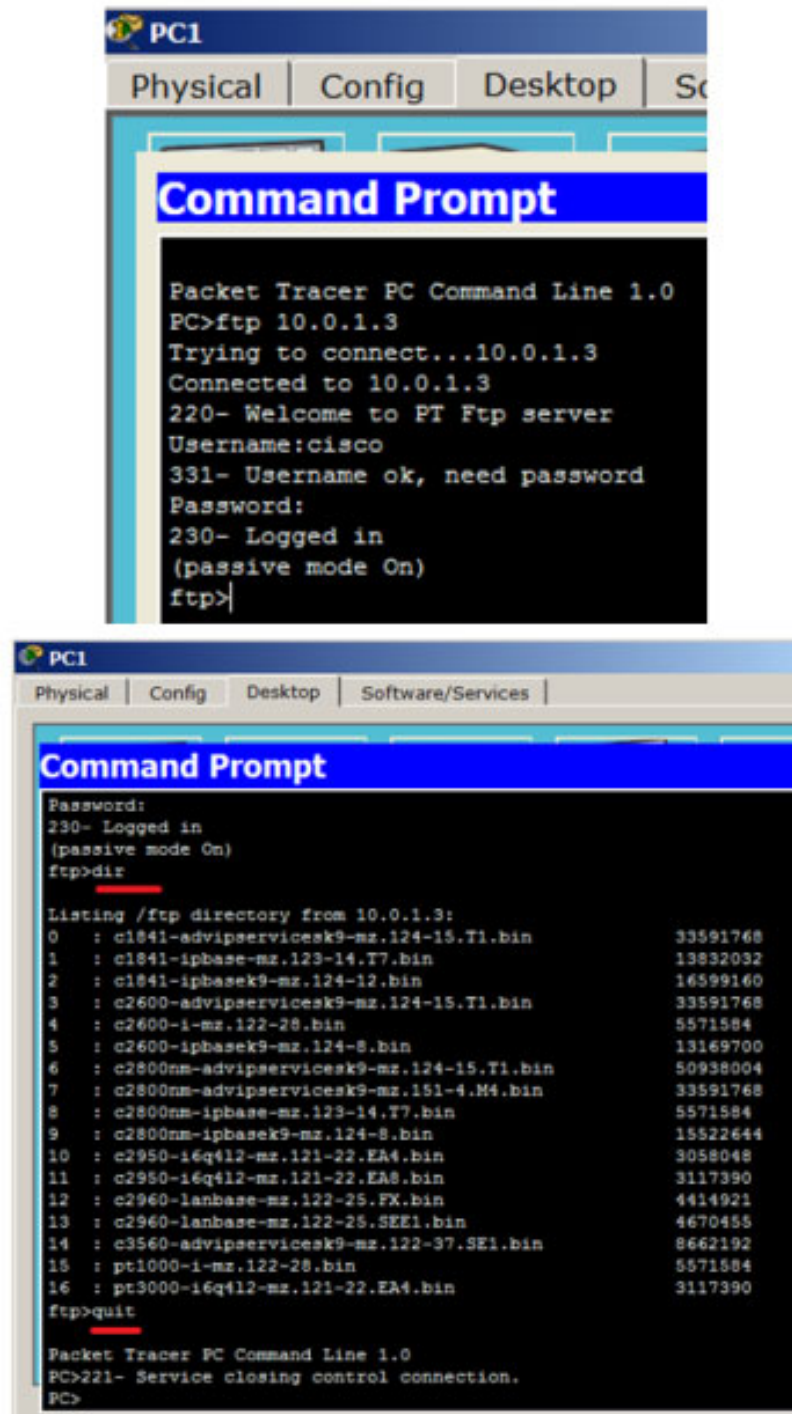
Постановка задачі графічно зображена на рис.7.11.

Рис. 7.11. Стрілками показана мета нашої роботи

Спочатку на сервері 10.0.1.3 FTP сервіс піднятий за замовчуванням зі значеннями ім'я користувача Cisco, пароль Cisco. Переконаємося, що вузол S0 доступний і FTP працює, для цього заходимо на PC1 і зв'язуємося з сервером (рис. 7.12). Виконуємо будь-які команди, наприклад, DIR - читання директорії.

Рис. 7.12. FTP сервер доступний

Примітка: при наборі пароля на екрані нічого не відображається.

Тепер створимо список правил з номером 101, у якому вказуємо 2 дозволених і 2 заборонених правила для портів сервера 21 і 20 (ці порти служать для FTP - передачі команд і даних) – рис. 7.13.


```

Router>en
Router#conf t
Enter configuration commands, one per line. End with CNTL/Z.
Router(config)#ip access-list extended 101
Router(config-ext-nacl)#permit tcp 192.168.1.2 0.0.0.0 10.0.1.3 0.0.0.0 eq 21
Router(config-ext-nacl)#permit tcp 192.168.1.2 0.0.0.0 10.0.1.3 0.0.0.0 eq 20
Router(config-ext-nacl)#deny tcp 192.168.1.3 0.0.0.0 10.0.1.3 0.0.0.0 eq 21
Router(config-ext-nacl)#deny tcp 192.168.1.3 0.0.0.0 10.0.1.3 0.0.0.0 eq 20
Router(config-ext-nacl)#deny tcp 192.168.1.3 0.0.0.0 10.0.1.3 0.0.0.0 eq 20
Router(config-ext-nacl)#

```

Рис. 7.13. Складаємо розширені списки доступу

***Порада:** набирайте команди акуратно і уважно: навіть один зайвий пробіл може привести до помилки при виконанні команди.*

Застосовуємо список з номером 101 на вхід (in) Fa0/1 тому, що трафік входить на цей порт роутера з боку мережі 192.168.1.0 (рис. 7.14).

```

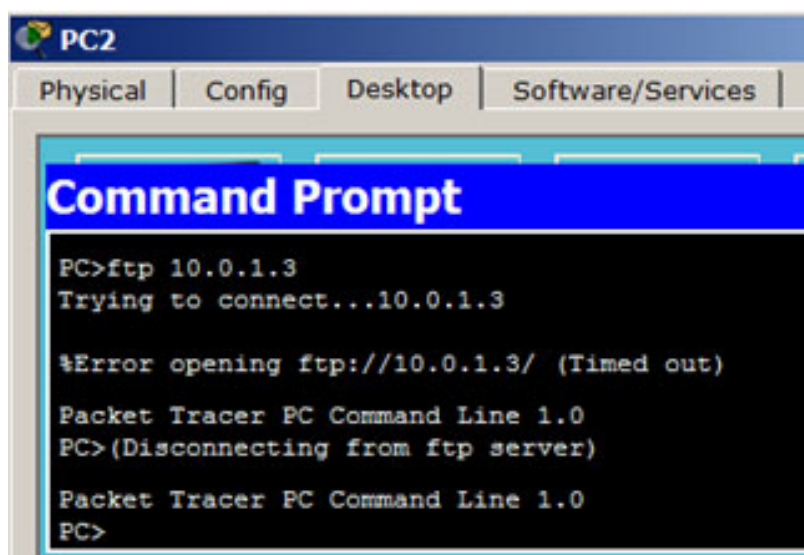
Router(config-ext-nacl)#int fa0/1
Router(config-if)#ip access-group 101 in
Router(config-if)#exit
Router(config)#exit
Router#
%SYS-5-CONFIG_I: Configured from console by console

Router#wr mem
Building configuration...
[OK]
Router#

```

Рис. 7.14. Застосовуємо правило з номером 101 до порту 0/1 роутера

Перевіряємо зв'язок сервера з PC2 (рис. 7.15).


```

PC2
Physical | Config | Desktop | Software/Services |
Command Prompt
PC>ftp 10.0.1.3
Trying to connect...10.0.1.3

%Error opening ftp://10.0.1.3/ (Timed out)

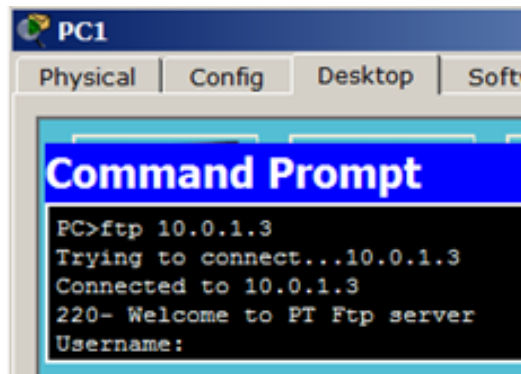
Packet Tracer PC Command Line 1.0
PC>(Disconnecting from ftp server)

Packet Tracer PC Command Line 1.0
PC>

```

Рис. 7.15. Для PC2 FTP сервер не доступний

Перевіряємо зв'язок сервера з PC1(рис. 7.16).

Рис. 7.16. Для PC1 FTP сервер доступный
Рабочая мережа даного прикладу представлена